

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้
ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
TECHNOLOGY LEADERSHIP OF SCHOOL ADMINISTRATORS
ACCORDING TO THE PERCEPTION OF TEACHERS UNDER
NONTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1



¹วรัญญา แวกปัญญา และ ²ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์
¹Waranya Khaekpanya and ²Laddawan Petchroj

มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์, ประเทศไทย
Rajapruk University, Thailand

63106930034@o365.rpu.ac.th

Received: September 15, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนและ 2) เปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วิชฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างคือครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำนวน 291 คน โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นตามขนาดโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถามที่มีค่าความตรงเชิงเนื้อหาวัดด้วยค่า IOC รายข้ออยู่ระหว่าง 67-1.00 และมีค่าความเที่ยง คือ .97 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และเปรียบเทียบรายคู่ด้วย LSD ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี

¹ นิสิต หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขา วิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² รองศาสตราจารย์ ดร. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณ รองลงมาตามลำดับคือ ด้านการเรียนรู้และการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุน การบริหาร และการปฏิบัติการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ และ 2) ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมพบว่า ครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนครูที่มีเพศ อายุ วิทยฐานะ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the technology leadership of school administrators as perceived by teachers, and 2) to compare the perceptions of teachers on the technology leadership of school administrators, classified by gender, age, academic standing, educational level, work experience, and school size. The sample stratified random sampling consisted of 291 teachers. The research instrument was a questionnaire with content validity (IOC=.67-1.00) and reliability (Cronbach's alpha = .97). The data were statistically analyzed by using frequency, percentage, mean and standard deviation, t-test, One-way ANOVA, and LSD. The results of the research as follows: 1) the technology leadership of School Administrators as perceived by teachers was at a high level, in overall and particular aspects. The highest ranking was Social, legal ethical issues followed by Learning and teaching, Assessment and evaluation, Leadership and vision, Support, management and operations, and Productivity and professional practice, and 2) the perceptions of teachers on the technology leadership of school administrators, classified by school size, were statistically significant at .01 level, respectively, with no differences in gender, age, academic standing, educational level, and work experience.

Keywords: Technology Leadership, Nonthaburi Primary Educational Service Area Office 1

บทนำ

การพัฒนาประเทศให้มีความก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบันนโยบายไทยแลนด์ 4.0 ได้วางรากฐานการพัฒนาประเทศไปสู่เศรษฐกิจใหม่ที่เน้นการบริหารจัดการและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการศึกษาซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ การบริหารจัดการและการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนจึงต้องนำเทคโนโลยีเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องส่งผลให้มีการผลักดันให้มีการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อให้การดำรงชีวิตมีประสิทธิภาพมากขึ้น ครูต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นและพัฒนาตนเองเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สถานศึกษาจึงต้องเตรียมพร้อมสู่การพัฒนาเทคโนโลยีให้เหมาะสมให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอน

ในการพัฒนาการจัดการศึกษาไทยสู่ยุค 4.0 เป็นโจทย์สำคัญสำหรับการจัดการศึกษาและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดำเนินการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาได้ก็คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียนการสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสาน สัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจะต้องเป็นผู้มีสมรรถนะตามหลักเกณฑ์ มีความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ มีวิสัยทัศน์ เพื่อการบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาภายใต้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคของการบริหารจัดการศึกษาไทยในปัจจุบัน (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560) การเปลี่ยนแปลงสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบทำให้การจัดการโรงเรียนมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี (Technology Leadership) ที่ต้องสร้างการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลงให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนให้เห็นความสำคัญในการใช้และนำไปบูรณาการกับความรู้ในศาสตร์การสอน เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีความเป็นครูมืออาชีพและกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรไปในที่สุด (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561)

เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทต่อการศึกษาเป็นอย่างมาก ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษาเพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนที่มีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งในสถานศึกษาบางแห่งนั้นมีปัจจัยที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความไม่พร้อมของอุปกรณ์ ขาดการสนับสนุนส่งเสริมในการใช้เทคโนโลยีส่งผลให้ไม่สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อมาใช้ในการบริหารจัดการได้อย่างเต็มที่ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องพัฒนาภาวะผู้นำด้านเทคโนโลยีให้สอดคล้องกับการปรับเปลี่ยนทิศทางการศึกษา มีวิสัยทัศน์ที่ก้าวหน้าสามารถคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของการศึกษาโดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการตัดสินใจและวางแผนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะการสื่อสารและประชาสัมพันธ์สถานศึกษาให้เป็นที่รู้จักผ่าน โซเชียลมีเดีย สามารถกระตุ้นให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพ พร้อมปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมของ

สถานศึกษาให้เป็นวัฒนธรรมการเรียนรู้ด้านเทคโนโลยี เรียนรู้การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ที่ส่งเสริมสมรรถนะครูและทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ตลอดชีวิต

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการเรียนออนไลน์ หรือเรียนทางไกล เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรีเขต 1 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด จึงได้ให้มีการจัดการเรียนการสอนโดยใช้คลิปครุต้นแบบ ก็พบว่าครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอน จึงได้มีการจัดอบรมการสร้างและใช้สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายเพื่อใช้จัดการเรียนการสอนให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงควรมีแนวทางในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความสามารถในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนานวัตกรรมเครือข่ายการเรียนรู้ของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมเกียรติ สรรคพงษ์, 2562)

จากปัญหาและแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 ผลการวิจัยจะมีประโยชน์อย่างมากต่อการวางแผนพัฒนา และส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีที่สัมพันธ์กับการใช้เทคโนโลยีในการบริหารสถานศึกษา

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วิทยฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 จำนวน 1,137 คน จากทั้งหมด 32 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง 26 โรงเรียน จำนวนประชากร 583 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน จำนวนประชากร 231 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรงเรียน จำนวนประชากร 323 คน (อ้างอิงข้อมูล : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 291 คน จากทั้งหมด 15 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยตามตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ และคณะ. 2562) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดโรงเรียนคือ ขนาดเล็กและกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 15 โรงเรียน ได้จำนวนโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดเล็กและกลาง 11 โรงเรียน จำนวน 149 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 2 โรงเรียน จำนวน 59 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรงเรียน จำนวน 83 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (Leadership and Vision) 2) ด้านการเรียนรู้และการสอน (Learning and Teaching) 3) ด้านการเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ (Productivity and Professional Practice) 4) ด้านการสนับสนุน การบริหาร และการปฏิบัติการ (Support, Management and Operations) 5) ด้านการวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation) 6) ด้านประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณ (Social, Legal Ethical Issues)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องทั้งฉบับเท่ากับ .94 ค่าดัชนีความสอดคล้องรายข้ออยู่ระหว่าง .67 - 1.00 และค่าความเที่ยงเท่ากับ .97

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบ LSD เพื่อนำไปอธิบายข้อมูลในรูปแบบตารางต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณ รองลงมาตามลำดับคือ ด้าน

การเรียนรู้และการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ ด้านการสนับสนุน การบริหาร และการปฏิบัติการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลค่า	อันดับ
1. ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (Leadership and Vision)	4.23	.51	มาก	4
2. ด้านการเรียนรู้และการสอน (Learning and Teaching)	4.31	.47	มาก	2
3. ด้านการเพิ่มผลผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ (Productivity and Professional Practice)	3.50	.61	มาก	6
4. ด้านการสนับสนุน การบริหาร และการปฏิบัติการ (Support, Management and Operations)	4.22	.58	มาก	5
5. ด้านการวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation)	4.27	.53	มาก	3
6. ด้านประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณ (Social, Lega Ethical Issues)	4.40	.51	มาก	1
ภาพรวม	4.15	.43	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาตาม การรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.43)

2. ผลการเปรียบเทียบการรับรู้ของครูที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ในภาพรวมพบว่า ครูที่ สังกัดในโรงเรียนขนาดต่างกั้มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วน ครูที่มีเพศ อายุ วิทย์ฐานะ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกั้มีความคิดเห็นไม่ แตกต่างกั้

อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ทั้งภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ด้านภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ (Leadership and Vision) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารเป็นผู้นำเชิงเทคโนโลยี ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในปัจจุบันต่างก็มีเทคโนโลยีมากมายที่นำเข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีที่รอบด้าน อัปเดตความรู้อยู่ตลอดเวลา และสามารถถ่ายทอดความรู้ให้บุคลากรในโรงเรียนได้อย่างดีเยี่ยม มีการกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด จึงจำเป็นต้องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรับทราบและนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพและบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chang (2012) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารทำให้ครูมีประสิทธิภาพ ภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีที่มีความรู้ทางเทคโนโลยีเป็นสื่อกลาง ผู้บริหารในฐานะผู้นำด้านเทคโนโลยีต้องพัฒนาและดำเนินการตามวิสัยทัศน์ และแผนเทคโนโลยีในโรงเรียน สอดคล้องกับดวงเดือน ตั้งประเสริฐ (2557) พบว่า ค่าเฉลี่ยของภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาที่มากที่สุด คือ ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีในด้านความเป็นผู้นำทางวิสัยทัศน์

1.2 ด้านการเรียนและการสอน (Learning and Teaching) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้ครูใช้แอปพลิเคชัน เว็บไซต์ โซเชียลมีเดีย ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด -19 ที่ส่งผลต่อการเรียนการสอน จึงเกิดการพัฒนาเครื่องมือจัดการเรียนการสอนที่กระตุ้นความสนใจไปควบคู่กับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี ซึ่งบุคลากรส่วนใหญ่เป็นคณาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ในขณะที่เทคโนโลยีใหม่ๆ มีความน่าสนใจ สามารถเป็นช่องทางในการกระตุ้นการจัดการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ในรูปแบบ Active learning ซึ่งการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนในลักษณะที่โลกเปิดกว้าง ผู้บริหารได้เปิดช่องทางหลากหลายให้กับครูผู้สอนให้มีอุปกรณ์ช่วยสอน และมีการประเมินผลจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา แซ่ม้อย (2558) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 พบว่า การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 เข้าสู่ยุคดิจิทัลอย่างสมบูรณ์แบบนั้น ทำให้การจัดการโรงเรียนมีความจำเป็นต้องนำเทคโนโลยีมาใช้ในการสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี (technology leadership) ที่ต้อง

สร้างการยอมรับเทคโนโลยี นวัตกรรม และการเปลี่ยนแปลงให้ครูและบุคลากรในโรงเรียน ให้ความสำคัญ ยอมรับ และนำไปบูรณาการกับความรู้ในศาสตร์การสอน ความรู้ในเนื้อหาวิชา เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ให้มีความเป็นครูมืออาชีพและกลายเป็นวัฒนธรรมองค์การไปในที่สุตนั่นเอง สอดคล้องกับ สุวณี อึ้งวรการ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ครู : อกิวัฒน์การเรียนรู้สู่คุณภาพ การศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า สิ่งที่จะสนับสนุนให้เกิดการอิกวัฒน์การเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จ คือการเปลี่ยนแปลงระบบการเรียนรู้ การใช้ระบบสารสนเทศ (ICT) และการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้

1.3 ด้านการผลิตและการปฏิบัติวิชาชีพ (Productivity and Professional Practice) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือสื่อสารกับบุคลากรในโรงเรียน ซึ่งใช้ Line ในระดับมากที่สุด ใช้ Facebook ในระดับมาก ใช้ Twitter, E-Mail, Zoom, Google Meet และแอปพลิเคชันอื่นๆ ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารได้ใช้ช่องทางของแอปพลิเคชันต่าง ๆ นี้ เป็นตัวช่วยในการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว และใช้อย่างกว้างขวาง การสื่อสารโต้ตอบแจ้งข้อมูลข่าวสารผ่าน Line การประชาสัมพันธ์โรงเรียนผ่าน Facebook โรงเรียน การประชุมผ่าน Zoom หรือ Google Meet เป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ได้รับคามนิยมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ผู้บริหารสนับสนุนส่งเสริมการสร้างกลุ่มที่ตอบสนองข้อมูลเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ขณะที่ผู้บริหารคำนึงถึงคามประหยัดค้ค่าและเห็นประโยชน์ของการใช้แอปพลิเคชันที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา เพชรสุทร (2566) พบว่า สภาพการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ Facebook, Line, Google Application, Microsoft Office ในการบริหารสถานศึกษา ส่งผลให้การปฏิบัติภารกิจงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการสนับสนุน การบริหาร และการปฏิบัติการ (Support, Management and Operations) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารสนับสนุนให้จัดทีมครูให้บริการด้านเทคโนโลยีในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาได้วางแผนการใช้เทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อความต้องการของบุคลากร นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งการใช้เทคโนโลยีที่นำแอปพลิเคชันต่างๆ เข้ามาใช้ นั้น จำเป็นที่บุคลากรต้องมีความรู้ความเข้าใจในการใช้งาน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจึงจัดทีมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถผ่านการอบรมแล้วนำมาขยายผลให้บุคลากรทุกคนมีความรู้เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องจัดการงบประมาณที่ตอบสนองต่อนโยบายการศึกษาแห่งชาติ ประกอบกับการวางวิสัยทัศน์ จัดสรรงบประมาณในการสนับสนุน โดยให้ครูผู้สอนมีบทบาทในการจัดทีมในการบริหารด้านเทคโนโลยีเรียนรู้เข้าใจและตรวจสอบความพึงพอใจ นำไปสู่การจัดสรรสนับสนุนอุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีที่ตอบสนองต่อความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุขรา บุญทะหล้า (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระดับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการวัดและประเมินผล (Assessment and Evaluation) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารประเมินสมรรถนะนักเรียนด้านการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ใช้เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจบริบทของผู้เรียนจากการศึกษาสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน 5 ด้านคือ ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร และประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่างๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่างๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสมและมีคุณธรรม ซึ่งถ้าผู้บริหารเข้าใจถึงความแตกต่างและความต้องการของผู้เรียนแล้วนั้นก็สามารถบริหารจัดการนำเทคโนโลยีมาใช้สนับสนุนเพิ่มช่องทางในการเรียนรู้ และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับบริบทของครูและผู้เรียนให้สอดคล้องกับสมรรถนะให้เกิดประโยชน์และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Donleavy (2004) พบว่า มาตรฐานระดับชาติทางเทคโนโลยีการศึกษาสำหรับผู้บริหาร มุ่งเน้นความสามารถของผู้บริหารในการใช้วิธีการที่หลากหลายในการประเมินผลการใช้งานเทคโนโลยี ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การแปลผล การนำเสนอต่อผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย แนวทางในการเตรียมตัวรับอนาคต คือ การประสานในความร่วมมือกับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยที่มีความพร้อมทางเทคโนโลยีในการจัดโปรแกรมเสริมสร้างทักษะด้านเทคโนโลยีของผู้บริหาร

1.6 ด้านประเด็นทางสังคม กฎหมาย และจรรยาบรรณ (Social, Lega Ethical Issues) ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการบริหารจัดการควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ปกครอง นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียนโดยคำนึงถึงกฎหมาย PDPA (Personal Data Protection Act) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีความเคร่งครัดเรื่องกฎหมายการใช้เทคโนโลยี เนื่องจากในปัจจุบันเทคโนโลยีมีการใช้อย่างแพร่หลาย ซึ่งต้องคำนึงถึงกฎระเบียบการใช้ที่ต้องไม่ขัดต่อหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ถูกสร้างมาเพื่อป้องกันการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลของทุกคน รวมถึงการจัดเก็บข้อมูลและนำไปใช้โดยไม่ได้แจ้งให้ทราบและไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเสียก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีระศักดิ์ ชุมภู (2564) ได้ศึกษาเรื่อง

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตสุรินทร์ไทย จังหวัด เชียงราย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีจริยธรรมและตรวจสอบได้

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วิทยฐานะ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน พบว่า ครูที่มีเพศ อายุ วิทยฐานะ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนครูที่สังกัดในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ขนาดโรงเรียน ครูที่สังกัดในโรงเรียนขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในด้านประเด็นทางสังคม กฎหมาย และ จรรยาบรรณ (Social, Legal Ethical Issues) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีการส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนอย่างมาก แต่ยังขาดการใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญและตระหนักถึงการมีความรู้ที่เกี่ยวกับกฎหมาย ในด้านการใช้เทคโนโลยี และจำเป็นต้องรู้เรื่องระเบียบกฎหมายในการบริหารจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสนี โปราณานนท์ (2564) ด้านสังคม กฎหมาย และจริยธรรม ควรศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้อง สามารถถ่ายทอดประเด็นปัญหาโดยวิธีการที่หลากหลาย และได้รับการอบรมการออกระเบียบและมาตรการที่สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีในสถานศึกษา

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษาในรายชื่อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดทั้ง 6 ด้าน ควรได้รับการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่สูงขึ้น ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยหรือองค์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมการเรียนรู้อื่น ๆ ที่มีผลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบและแนวทางส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต 1 โดยวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามกลุ่มบุคลากรที่เกี่ยวข้องดังกล่าว เพื่อนำผลที่ได้มาพิจารณา วางแผนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ*. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จิระศักดิ์ ชุมภู. (2564). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตสุรินทร์ไทย จังหวัดเชียงราย*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- จันทิมา เพชรสุทร. (2566). *แนวทางการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตวชิรมิตร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน กระบี่*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครศรีธรรมราช.
- ดวงเดือนตั้งประเสริฐ. (2557). *การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดนครราชสีมา*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, นครราชสีมา.
- บุษรา บุญทะหลา. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศกับประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, สกลนคร.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์ สุภมาส อังศุโชติ และอัจฉรา ชานีประศาสน์. (2562). *สถิติสำหรับการวิจัย และเทคนิคการใช้ SPSS*. ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: เจริญติมันคงการพิมพ์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบุรี เขต1 (2565). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565*. หนองบุรี.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2558). *ภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยี: การนำเทคโนโลยีสู่ห้องเรียนและโรงเรียนในศตวรรษที่ 21*. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: พิษณุโลกดอทคอม.
- สุวณี อึ้งวรการ. (2558). *ครู : อกิวิณ์การเรียนรู้สู่คุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21*. วารสารเครือข่ายวิทยาลัยพยาบาลและการสาธารณสุขภาคใต้.
- สมเกียรติ สรรคพงษ์. (2562). *แนวทางการใช้รูปแบบการส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนประชารัฐ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นจาก <https://www.obec.go.th/archives/1438>.
- อัสนี โปราณนท. (2564). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยาเขต1*. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยพะเยา, พะเยา.
- Chang, I. H. (2012). *The Effect of Principals' Technological Leadership on Teachers' Technological Literacy and Teaching Effectiveness in Taiwanese Elementary Schools*. *Educational Technology and Society*, 15(2), 328-340.

Donlevy, J. (2004). *Preparing future educational leader: Technology standards for school administrators*. Journal of Instructional Media, 31 (3), 213-217.

